

[Hølvæg Petersen.]

til at citere en udtalelse fra en værnepligtig, jeg så i B. T. i dag, en værnepligtig, der citerer, hvad en sergent har sagt til ham. Sergenten har sagt til den menige — nu citerer jeg —:

„Vi sergenter sidder ofte i en klemme mellem de menige og officererne. Det er forkert, når der pukkes på os. Vi står i den situation over for det menige mandskab at være den nærmeste repræsentant for systemet. Det er ikke os, men systemet, der trænger til en demokratiseringsproces. Når vi får en lodret ordre om at tage hårdere fat, er det absolut ikke med vor bedste vilje, at den enkelte værnepligtige skal undgælde. Vi har også lydighedspligt.“

Jeg tror, vi skal lade være med at diskutere os bort fra, at her er et endog særdeles tungtvejede problem. Vi står over for den opgave at tilvejebringe en demokratiseringsproces, der i nogen grad svarer til det, der er foregået inden for uddannelserne, og som vi kender det fra erhvervslevet. Jeg er helt klar over det, som det ærede medlem hr. Erik Kragh har understreget og andre har understreget, at værnene ikke kan fungere uden disciplin og kontrol, men det er vigtigt, at disciplinen ikke er den mekaniske, baseret først og fremmest på frygt for straf. Vel, der indgår elementer af sædvane og af frygt for straf, men i den mekaniske disciplin bliver sædvaner og frygt for straf let målet. Det må være opgaven at gøre disciplin til et naturligt led i uddannelsen, så de unge ser den som et nødvendigt og selvfølgelig element, uden hvilken alle ville tabe. Det, det drejer sig om, er, at man i militæret fremmer den indstilling hos de unge, at de opfatter de regler, der er de gældende inden for militæret, som deres egne, så man fremmer den selvdisciplin, som man både inden for hæren og inden for samfundet i almindelighed må tillægge så stor værdi.

Jeg takker den højtærede minister for tilsagnet om, at kommissoriet for det omtalte udvalg bliver bredt, således at en dyberegående undersøgelse kan finde sted. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det er meget vigtigt for os, at vi også får lejlighed til at se, hvordan man i andre lande løser disse problemer.

Og må jeg så sige en ting til den højtærede

minister, som jeg beder ham overveje. Det er klart, at der inden for værnene vil være megen usikkerhed over for det nye. Det er der ikke noget at sige til. Det er også klart, at man ikke straks skal gå over til helt nye former. Men hvorfor så ikke gøre et forsøg, hvorfor ikke på en eller anden kaserne eller på et eller andet afsnit inden for en belægning et eller andet sted gøre et forsøg, som det udvalg, der skal nedsættes, kan følge, så man kan indhente praktiske erfaringer om, hvordan nye fremgangsmåder kan gennemføres? Det er det, man gør i andre situationer; det er det, vi gør inden for uddannelsen: vi gør forsøg med nye ting. Reformen kan kun ske ved en ændret indstilling hos de grupper, ændringerne berører, og skal vi gøre forsøg med noget helt utraditionelt, ja, så tror jeg altså, at vi bør sætte sådan noget i gang under tilsyn eller derved, at udvalget følger det nærmere, så at der derudaf kan gro en virkelig positiv og frugtbar udvikling.

Iver Poulsen: Den højtærede forsvarsminister mente, at jeg var blevet hængende på et sidespor, og at jeg var den eneste, der ikke havde givet udtryk for en positiv indstilling til en undersøgelse af uddannelsesforholdene inden for militæret.

Jeg synes ikke, det er helt rigtigt, for jeg opfordrede da den højtærede forsvarsminister til at lade foretage en saglig undersøgelse af forsvarets personelordning ud fra et effektivitetssynspunkt, og en sådan undersøgelse kunne måske bringe tankerne ind i nye baner med hensyn til mandskabets behandling og uddannelse; det var da virkelig noget positivt. Jeg har ikke ønsket at genoplive en diskussion om underofficersgruppen, men jeg påpegede mangelen af gamle dages dygtige underofficerer, og de faktiske forhold viser jo, at vi står med en sådan mangel, og det er den, der skal afhjælpes.

Med hensyn til at blive hængende på et sidespor vil jeg endelig sige, at jeg har nu den opfattelse, at er der nogen, der i dette spørgsmål er kommet ud på et sidespor, så er det den højtærede forsvarsminister med sit interview; og når jeg har opfordret den højtærede forsvarsminister til at beklage sin udtalelse, er det også udtryk for noget meget positivt, for hvis der skal tales om